

GALATA

CARTA PAULOBA ÆLÐA DJABARÃ GALACIA DRUAÐEBEMA ITEA

Pauloba naãrã Jesucritodebema jarade wãside naãgarã puru Galacia druade beaðaa wãsia: Antioquia Pisidiadebema, Iconio, Listra, idjaba Derbe (Hecho 13:1neba aba 14:23daa). Eberãrã maã purude beara biara judiorãe basía. Pauloba mama jaradiadacarea λcλrλ judiorãda jũenapeða jaradia panesidaa Crito ijãni awara cacua wẽãgodida panλda. Maã awara jara panasidaa Pauloba ãdji leyra jũma ijãbica bẽrã Critoba diabueðaéða. Maãne djabarã Galaciade beaba ãdjira epẽbλda basía.

Maã carea Pauloba naã Galata cartada þasia. Poa 50de þasica þla. Naãrã Pauloba djabarãra quẽasia beða bia Critodebema ijãnapeda dewara cricha epẽbλda carea. Maãare þasia sãwã Jesucritoba idjira trλsida judiorãeã jaradia nĩbamãrẽã idjaba mãwã o þara djabarã dji dromarã Jerusaleñne beaba bia unu panλda (Hecho 15). Maã awara þasia Crito ijã panλ carea Æcõrẽba idji biaðeba dadjirãra jipa unu þλda. Jũma maãglara 1:10ðeba aba 2:21naa þl þla.

Maãare Pauloba þasia Moise ley ijãbi panλneba maã judiorãba judiorãeã beða bia Critodebemara igarabi panλda idjaba maã ley epẽbλdaba jũma ijã odida panλmĩna poya oðaéða. Maã carea þasia Abrahañba maã ley neé ijãna bẽrã Æcõrẽba carebasida. Þasia ãdjirãba mãwã ijãnibλrλ Æcõrẽba carebaida Abrahañ carebaða quĩrãca. Jũma maãglara þl þla 3:1neba aba 4:31naa.

Pauloba jĩrũare þasia beða bia Critodebemada ijãnibλrλ Æcõrẽba dadjirãra leyðebemada eðrλ þlida

idji Jaureba pe eronĩbamãrẽã. Mañ carea ʘlsia sãwã idji Jauredeba nĩbadida panɿda. Mañnebemada ʘl ʘla 5:1neba aba 6:18daa.

Nañ cartade Pauloba naãrã ʘlda

¹ Mñra Paulo, Jesucritoba diabuedaa.* Ĕberãrãba mñra ʘldaé basía idjaba edadaé basía Jesucritoba diabuedada ʘamãrẽã. Ātebɿɿ Jesucritoba idjaba idji Zeza Ācõrẽ, idji beu ʘada ãrẽbabidaba mñra mãwã ʘlsidaa. ²⁻³ Mña nañ cartara ʘɿbɿɿɿ djabarã Galacia druadebema itea. Mña, jũma djabarã mñ ume panɿ biða quĩrĩã panɿa dadjirã Zeza Ācõrẽba, dadjirã Boro Jesucrito biða ãdji biaðeba bãrãra careba pananida idjaba necai ʘai siða bãrãa dia pananida. ⁴ Dadjirã Boro Jesucritoba ara idjida dadjirã cadjirua carea idu beabisia nañ ewari cadjiruadebemada ědrɿ edai carea. Mãwã osia dadjirã Zeza Ācõrẽba quĩrĩãna bẽrã. ⁵ Ewariza idjía bia beðeadiða panɿa. Bia ʘla mãwã ʘaida.†

Beða bia Critodebemara ababɿɿɿ ʘla

⁶ Mña cawa crĩchaéa sãwã bãrãra dãrãéne Ācõrẽnebemada ãi wãbɿdada. Ācõrẽba bãrãra trãsia Crito biaðeba ědrɿ edai carea, baribɿɿɿ bãrãba biara ěpẽ panɿa dewararãba beða bia quĩrãca jara panɿda. ⁷ Wãrãda ãdjia jaradia panɿra beða biaéa. Baribɿɿɿ ãcɿɿɿba bãrãa ãi crĩchabibadaa beða bia Critodebemada ãi jaradia panɿ bẽrã. ⁸ Bariduaba beða bia Critodebemada daiba bãrãa jaradipeðada awara jaradiaibɿɿɿ, Ācõrẽba idjira ewariza bié ʘɿya; daiba wa bajãnebema nezoca biða awara jaradiadibɿɿɿ, dai siða Ācõrẽba ewariza bié ʘɿya. ⁹ Daiba naãrã jarapeðadara mña wayacusa jaraya: bãrãba beða bia

* 1:1 Jesucritoba diabueda. Cãpũrĩã beðeade jara ʘla “apóstol.” Mañ griego beðeaba jara ʘla “diabueda.” † 1:5 Bia ʘla mãwã ʘaida. Cãpũrĩã beðeade ʘl ʘla: “Amén.”

Critodebema ijāpedadada bariduaba awara jaradiaibɫɫ, Ācōrēba idjira ewariza bié ɫya.

¹⁰ Māwā jara ɫdeba m̄la jɫɫé ɫla ēberārāba m̄la bia ununida, āteɫɫɫ quĩrĩā ɫla Ācōrēba m̄la bia unuida. Crito ijāi naēna m̄la jɫɫ ɫabadjia ēberārāba m̄la bia ununamārēā. Wađibida māwā o ɫbara, m̄la Crito nezocaé bacasia.

Jesucritoba Paulo tr̄na

¹¹ Djabarā, cawadadua bedeā bia Critodebema m̄la bārāa jaradiadara ēberā crīchaéda. ¹² Mañ bedeara m̄la ni aɫal ēberāneba cawaé basía. Ni aɫal ēberāba m̄la jaradiaé basía. Āteɫɫɫ Jesucritobɫɫ m̄la cawabisia. ¹³ Bārāba ūrĩsidaa m̄la sāwā nĩbasida judiorāba jaradiabada jūma ijā o ɫaside. Bārāba cawa paɫla m̄la Ācōrē ēberārāra bio bié obadjida. Aɫeā jūma jōbi quĩrĩā ɫasia. ¹⁴ Judiorāba jaradiabadara m̄la biara cawabɫɫ basía m̄l daucharā cāyābara. Dai drōā naēnabemaba obadara m̄la bio ijā obadjia. ¹⁵⁻¹⁶ Baribɫɫ m̄l tođi naēna Ācōrēba m̄la edasia. Idji biadeba m̄la tr̄sia idji nezocada ɫamārēā. Idjia crīchaā quĩrāca idji Warrara m̄la cawabisia judiorāéa idjidebemada jaramārēā. Mañne m̄la ni aɫala iwidié basía sāwā oida ɫ cawaya. ¹⁷ Idjaba Jesucritoba m̄l naēna diabueđarāa Jerusaleñnaa iwidiide wāé basía. Āteɫɫɫ m̄la Arabia druadaa wāsia. Māwānacarea Damasco purudaā jēda wāsia.

¹⁸ Poa ūbea bađacarea m̄la Jerusaleñnaa Pedro cawai carea wāsia. Mama quince ewari idji ume ɫasia. ¹⁹ Pedro awara dadji Boro Jesucritoba diabueđarānebemada aɫabe idji djaba Santiagoda unusia.† Dewararāra m̄la unué basía. ²⁰ Ācōrē quĩrāpita m̄la bārāa jaraya: m̄nebema

† 1:19 Santiagora idjaba Jacobo abadaa.

ḅΛḅΛΓΛḅΛ sewaéa. ²¹ Jerusaleḅnaa wānacarea mḅra Siria druadaa idjaba Cilicia druadaa wāsia. ²² Crito ijā ḅea Judea druadebemarāba mḅra ununaca basía. ²³ Ādjirāba aḅabe ūrībadjidāa djabarāba nāwā jara panḅda: “Dadjirā bié oi carea ēpē ḅadaba idira jaradia nīa jūmarāba Jesu ijānamārēā. Naēna maḅgḅΛḅΛ idjia aḅeda jōbi quīrīā ḅasia.” ²⁴ Maḅ bēra mḅ carea ādjirāba Ācōrēa bia bedeasidaa.

2

Jesucritoba diabueḅarāba Paulo bia edapeḅada

¹ Catorce poa ḅadacarea mḅra Bernabe ume wayacusa Jerusaleḅnaa wāsia. Tito sida wāsia. ² Mḅra wāsia Ācōrēba cawabida bēra mama wāida ḅlda. Jūēpeḅa naārā mḅla aḅabe djabarā dji dromarāa jarasia bedeā bia Critodebema mḅla judiorāéa sāwā jaradia ḅlda. Māwā osia mḅla o ḅΛḅΛ ādjirāba bia unu panḅ cawaya.* ³ Maḅne Tito mḅ ume ḅΛḅΛ judioémīna ādjia jaraḅaé basía idji cacuara wēāgoīda ḅlda. ⁴ Maḅnebemada bedeasidaa ḅcḅΛḅΛ wārā djabarāéba jarabadjida bēra jūmarāda cacua wēāgodida panḅda Ācōrē ēberārā ḅeadi carea. Ādjirāra djabarā quīrāca djabarāmaa zedapeḅa Jesucritoba ēḅḅΛ ḅleḅada igarabi quīrīā panasidaa. Ādjirāba dadjirāa wayacusa judiorā leyda ijā obi quīrīā panasidaa nezoca quīrāca. ⁵ BaribḅΛḅΛ ādjia jarapeḅadara daiba ni maārī bida ijānaé basía bārāba bedeā bia Critodebema dji wārā arada ewariza eroḅeadamārēā.

⁶⁻⁷ Djabarā dji dromarāba dewara crīchada jaraḅaé basía mḅla jaradīamārēā. ĀḅeḅΛḅΛ cawasidaa Ācōrēba mḅla

* 2:2 Māwā osia mḅla o ḅΛḅΛ ādjirāba bia unu panḅ cawaya. Griego bedeade nāwā ḅΛ ḅΛḅΛ: “Māwā osia mḅ pira wānara, pira wāḅΛḅΛ sida ara jāwā ḅerāmārēā.”

diabuesida beɗea bia Critoɗebemada judiorãéa jaradi-amãrẽã Pedro judiorãmaa diabueɗa quĩrãca. (Ãdjirãra dji dromarãda dãrãbɗamĩna m̃la quĩrãcuitaé ɓɓa, Ãcõrẽba dadjira quĩrã awara unuca bẽrã.) ⁸ Wãrãda Ãcõrẽba Pedrora edapeɗa judiorãmaa jaradiamãrẽã diabuesia. Ara mañ Ãcõrẽba m̃ra edapeɗa judiorãémaa diabuesia. ⁹ Djabarã dji dromarã Santiagoba, Pedroba, Juañ biɗa cawasiɗaa Ãcõrẽba idji biɗeɗa wãrãda m̃ra judiorãémaa diabuesida. Mañne ãdjira m̃l ume, Bernabe ume biɗa jɓwa jidasidãa cawabidi carea aɓari crĩchada eropanɗa. ãdjia jarasiɗaa daiba judiorãéma jaradia pananida, mañne ãdjia judiorãma jaradia pananida. ¹⁰ Aɓabe daia jarasiɗaa djabarã ne neé queɗeara carebaɗamãrẽã. Mañgɓra m̃l-maarã bio bia ɓasia m̃awã o quĩrã ɓada bẽrã.

Pauloba Pedro quẽãna

¹¹ Ewari aɓa Pedrora Antioquía puruɗaa djabarã acɗe wãsia. Mama m̃la idjira jũmarã djabarã quĩrãpita queãsia, idjia wãrãda bié oda bẽrã. ¹² Nãwã bié osia: ɓɓɓɓ djabarã judiorãra Santiago ɓɓmaɓba Antioquía puruɗaa wãsiɗaa. ãdjirãba jarabadjidãa judiorãéera cacua wẽãgoeida panɗa Ãcõrẽ eberãrã ɓeadi carea. ãdji jũeni naëna Pedrora djabarã judiorãé ume ne cobadjia, baribɓɓ mañ djabarã judiorã jũeɗeɗaɗacarea idjira waa djabarã judiorãé ume ne coé basia. ãteɓɓɓ jĩga nĩbaɗe wãsia. Idjia wayasia djabarã judiorãba idjira bié jaraɗida judiorãé ume ne co ɓɓ carea.† ¹³ Idjaba dewarãrã djabarã judiorã biɗa djabarã judiorãéera igarasiɗaa Pedroba sewaeɗeɗa o ɓɓ quĩrãca. Mãwã o panɗ bẽrã Bernabe biɗa aɓari quĩrãca

† 2:12 Pedrora naëna bié jaraɗa bẽrã wayacusa bié jaraɗida crĩchasia. Hecho 11:1-18.

bié osia. ¹⁴ Baribλλλ m̃la unusia ādjirāra wārā beḏea bia Critoḏebemaba jara Ɂλ quĩrāca nĩnaéda. Mañ bērá m̃la Pedrora jūmarā djabarā quĩrāpita nāwā quēāsia: “Bλra judiomĩna judio quĩrāca Ɂaca. Ātebλλλ judioé quĩrāca Ɂabaria. Mañda ħcārē cārēā judiorāba obadara bλa djabarā judiorāéa obi Ɂλ?”

¹⁵ Ācōrēba Moisea diaḏa leyra judiorāéba neé panλ bērá dadji judiorāba ādjirāra cadjirua obadarāana abadaa. Dadjirāra toḏaḏeba judiorā bērá mañ leyra eropanλa.

¹⁶ Baribλλλ dadjirāba cawa panλa mañ ley ijā o Ɂḏeḏeba ni aɁalḏa Ācōrē quĩrāpita jipa Ɂaéda, ātebλλλ Jesucrito ijā Ɂλ carea Ācōrēba jipa unuya. Dadjirā biḏa Jesucritora ijāsidaa Ācōrēba bia unumārēā. Wārāda Ācōrēba Moisea diaḏa ley ijā o panλneba dadjirāra Ācōrē quĩrāpita jipa Ɂeadaéa, ni aɁalḏa mañ ley ijā o Ɂḏeḏeba idji quĩrāpita jipa Ɂaé bērá.†

¹⁷ Ācōrēba Moisea ley diaḏa cāyābara dadjirāba jλλsidaa Critoḏeba Ācōrēba jipa unumārēā. Mañ bērá λcλλλmaarā dadjirāra cadjirua obadarāa. Māwāra ħCritoba dadjirāa cadjiruada obi Ɂλca? ¡Māwāéa! ¹⁸ M̃la ley naēna ēpē Ɂadada wayacusa ēpēibλλλ, m̃λdrλ beḏeade Ɂeya. ¹⁹ Naēna m̃lra Ācōrēba Moisea diaḏa leyḏeba Ɂasia. Baribλλλ mañ leyḏebemada ēdrλsia.‡ Māwā m̃lra Ācōrē itea zocai Ɂesia. ²⁰ M̃lra Crito ume ābaa crude cachisidaa. Mañ bērá ara m̃λdjideba Ɂléa, ātebλλλ Critodrλ m̃λ soḏe Ɂla. Nañ djarade zocai Ɂλmisa m̃lra Ācōrē Warra Jesu ijā Ɂḏeḏeba Ɂaya. Ara mañ Jesuba m̃lra quĩrīāsia idjaba m̃λ carea ara idjida idu beabisia. ²¹ Ācōrēba idji biadeba dadji jipa Ɂḏeḏada m̃la igaraéa. Ācōrēba Moisea diaḏa ley ijā o

† 2:16 Salmo 143:2. § 2:19 Mañ leyḏebemada ēdrλsia. Griego beḏeade nāwā Ɂλ Ɂla: “Mañ leyḏebemada beusia.”

panneba idji quĩrãpita poya jipa ðeadiþara, Critora idji quĩrãbe beucasia.”

3

Ababe Jesucritod ã jãnida panneba

¹ Djabarã Galacia druadebema, þãrãra crĩcha neé beaa! ¿Caiba bãrãra cũrũgasi wãrã beðeara idu ðadãmãrã? Daiba bãrã quĩrãpita ebuða jaradiabadjidaa Jesucritora bãrã carea crude cachi beasida. ² Mãna naãda bãrãa iwidiya: ¿Ãcõrẽba Moisea diaða ley ijã o panneba bãrãba Ãcõrẽ Jaurera edasida? ¿Beða bia Jesucritodebema ãrĩnapeda ijãside edasida? ³ ¿Bãrãra wãrãda crĩcha neé beaa! Crito ijãside naãrã Ãcõrẽ Jaureðeba bia nĩbasida. ¿Idira ara bãdjia o panneba jũma jipa ðadica? ⁴ Crito ijã panne carea bãrãra bio bia mĩgasida. Maãda Critoda igaraðibãrã, ¿bãdji quĩrãbe bia mĩgasida? Mãmaarã bãdji quĩrãbe bia mĩgaðe basia. ⁵ Ãcõrẽba idji Jaurera bãrãa diasia idjaba bãrã tãena ne ununacada o ðã. ¿Ãcõrẽba cãrẽ cãrẽã mãwã o ðã? Mãwã o ðã bãrãba beða bia Critodebemada ãrĩnapeda ijãside bãrã. Ãcõrẽba mãwã oé ðã idjia Moisea diaða leyra bãrãba ijã o panne bãrã.

⁶ Abrahaãnebemada crĩchadua. “Abrahaãba Ãcõrẽra wãrãda ijãsia. Maã carea Ãcõrẽba idjira jipa unusia.”† ⁷ Maãba cawadua wãrãda Ãcõrẽ ijã ðadãrã Abrahaã warrãrãda. ⁸ Naẽnaeðãba Ãcõrẽ Beðeðe ðã ðã ju-diorãẽba Ãcõrẽda ijãside idjia ãdjirã sida jipa unuida. Maã carea naẽnaeða Ãcõrẽba Abrahaã beða bia dadji ãdrãidebemada beðeasia. Idjia nãwã jarasia: “Bãðeba

* 3:3 Ara bãdjia o panneba. Griego beðeðe ðã ðã “naã djarãðeba.” † 3:6 Genesi 15:6.

m̄la nañ ējūāne ðea purura jūma carebaya.”‡ 9 Mañ bēřā Abrahāḷba ijāna quīrāca ijā ðeara Ācōrēba jūma carebaya Abrahāḷ carebaða quīrāca.

10 Ācōrēba Moisea diaða ley ijā o panḷneba jira ðeaðida crīcha ðeara Ācōrēba bié ḷya. Mañ leyðe nāwā ḷ́ ḷla: “Nañ ley jūma ijā oé ðeara Ācōrēba bié ḷya.”§ 11 Wārāda ebuda ḷla Ācōrēba Moisea diaða ley ijā o ḷḷḷeba ni aḷaḷda Ācōrē quīrāpita jira ḷaéda. Ācōrē Beðeade nāwā ḷ́ ḷla: “Ācōrē quīrāpita jira ḷl ēberāra Ācōrē ijā ḷḷḷeba ḷaya.”*

12 Baribḷḷ Ācōrēba Moisea diaða ley ijā o ḷḷḷeba jira ḷaida crīcha ḷḷba crīchaca Ācōrē ijā ḷḷḷeba jira ḷaida. Āteḷḷḷ idjidebemada nāwā ḷ́ ḷla: “Nañ ley ijā o ḷḷara maḷḷḷeba ḷaya.”†

13 Ācōrēba Moisea diaða leyba bié ḷḷidebemada Jesucritoba dadjirāra ēdra ḷḷsia. Idjidḷḷ Ācōrēba dadjirā cacuabari bié ḷḷsia. Ācōrē leyðe nāwā ḷ́ ḷla: “Aḷaḷda bacuruðe jira ḷḷḷibḷḷ, Ācōrēba idjira bié ḷya.”‡ 14 Maḷḷara māwāsia Ācōrēba Jesucritoðeba ju-diorāé siða carebamārēā idjia naēna Abrahāḷa carebayaða aða quīrāca.§ Dadjirāba Jesucritoda ijā panḷ bēřā Ācōrēba idji Jaure diai jaraðara edasiða.

Ācōrēba Abrahāḷ ume beðea ḷḷðara leyba āyā ḷḷcaa

15 Djabarā, m̄ra ne jara ḷḷḷeba beðeaya: ēberāba dewara ume beðea ḷḷðara cartade ḷḷpeða idji trḷða mañ cartade ḷḷsira, ni aḷaḷba mañ beðea ḷḷðara poya āyā ḷḷḷaéa, idjaba dewara crīchada poya eða ḷḷḷaéa. Ara

‡ 3:8 Genesi 12:3. § 3:10 Deuteronomio 27:26. * 3:11 Habacuc 2:4.

† 3:12 Levitico 18:5. ‡ 3:13 Bacuruðe. Griego beðeade bacuru aḷḷḷḷe cru siða jara ḷla. Deuteronomio 21:23. § 3:14 Genesi 12:3.

mañ quĩrāca Ācōrēba wārāneba jarađara quĩrā awara oéa. ¹⁶ Ācōrēba Abrahaļa, idjideba yōida ɓļa biđa jara-sia idjia jūmarāda carebaida.* Ācōrē Bedeade ɓlé ɓla “Abrahaļneba yōni ēberārāda” zocārā ēberārā jara ɓl quĩrāca. Ātebrɓɓ ɓl ɓla Ācōrēba Abrahaļneba yōida ɓļa māwā jarasida aɓalɗebemada bedeā ɓl bērā. Maļra Critoa. ¹⁷ Mļa jara ɓɓra naļgɓa: Ācōrēra Abrahaļ ume bedeā ɓɓsia.† 430 poa bađacarea idji leyra Moisea diasia. Baribrɓɓ idjia Abrahaļ ume naārā bedeā ɓɓđara maļ leyba āyā ɓlé basía. Āyā ɓɓđabara idjia carebayada ađara oé bacasia. ¹⁸ Ācōrēba Moisea diada ley ijā o paɓɓ carea idjia dadjirāda carebaibrɓɓ, idjia carebayada ađa quĩrāca carebaéa. Baribrɓɓ Ācōrēba Abrahaļra carebayada ađa bērā idji biadeba carebasia.

¹⁹ Maļda ¿Ācōrēba cārē cārēā idji leyra Moisea diasia? Idji leyra diasia ēberārāba cadjirua obadada cawadamārēā. Ēberārāra maļ leydeba panasidaa aɓa Abrahaļneba yōida ɓađa zebraɓdaa, idjideba Ācōrēba carebayada ađa bērā. Ācōrēba Moisea maļ leyra ba-jānebema nezocarāneba diasia. Maļbe Moiseba ēberārāa diasia. ²⁰ Baribrɓɓ Ācōrēba Abrahaļa carebayada aside ni aɓalɗa maļ bedeā jarađe diabueé basía, ātebrɓɓ ara idjiabrɓɓ Abrahaļa māwā jarasia.

²¹ Māēteara Ācōrēba idji ley Moisea diaside ¿idjia Abrahaļ ume bedeā ɓɓđara igarasica? ¡Māwāéa! Ācōrēba Moisea diada leydeba dadjirāda ewariza Ācōrē ume poya zocai ɓeadiɓara, maļ ley ijā o paɓɓneba Ācōrē quĩrāpita jipa panacasidaa. ²² Baribrɓɓ Ācōrē Bedeade ɓl ɓla cadjiru-

* 3:16 Genesi 22:18. † 3:17 Griego bedeade ἄκρα cartade nāwā ɓl ɓla: “Criteđeba Ācōrēra Abrahaļ ume bedeā ɓɓsia.”

aba jūmarāda preso erobłada. Māwā Ācōrēba Abrahaļa ēberārā carebayada adara poya oya. Wārāda Jesucrito ijābładara māwā careba ɓla.

²³ Crito zei naēna dadjirāba idjida poya ijānaé basía. Mañne dadjirāra Ācōrēba Moisea diađa ley jłwaeda panasidaa. Mañ leydebemada poya ēdrłdaé basía aba Ācōrēba Crito cawabibłłdaa. ²⁴ Wārāda Ācōrēba Moisea diađa leyba dadjirāra pe eronibasia aba Crito zebłłdaa. Crito zedacarea idji ijā panł carea Ācōrēba dadjirāra jipa unu ɓla. ²⁵ Iđira dadjirāba Critoda ijā panł bēřā Ācōrēba Moisea diađa leyba pe eroníéa. ²⁶ Jesucritoda ijā panł bēřā jūma bārāra Ācōrē warrarāa. ²⁷ Bārā borocuesidade unubisidaa Crito ume ābaa panłda. Mañ bēřā idji quĩrāca panesidaa.† ²⁸ Jūma bārāra Jesucrito ume ābaa panł bēřā Ācōrē quĩrāpita judiora griego ume abaria, nezocara nezocaé ume abaria, idjaba umaquĩrāra wēřā ume abaria. ²⁹ Bārāra Critode bēřā wārāda Abrahaļ warrarāa. Małba Ācōrēba bārāra carebasia idjia Abrahaļa carebayada ađa bēřā.

4

Dadjirāra Ācōrē warrarāa

¹ Mļa jara ɓlara naļ quĩrāca ɓla: warraba idji zezadera jūma edaida ɓlmīna caibe ɓłde nezoca quĩrāca ɓla. ² Caibe ɓlara warra wagabada jłwaeda ɓla, idjaba idji zezade edaida ɓlara dewararāba wagabadaa aba dji zezaba jarada ewaridaa. ³ Ara maļ quĩrāca Crito ijāni naēna dadjirāra warra zaque quĩrāca ɓeasia. Mañ ewaride dadjirāba naļ ējūānebema crīchara ijā o panasidaa nezoca quĩrāca. ⁴ Baribłł Ācōrēba jarada ewari jūēside idji Warrara naļ

† 3:27 Idji quĩrāca panesidaa. Griego bedeade nāwā ɓł ɓla: “Critoba djio panesidaa.”

ējūānaa diabuesia. Mañ Warrara wērāba tosia, idjaba Ācōrēba Moisea diaða leyra ijā oida basia. ⁵ Ācōrēba idjira diabuesia dadjirā mañ ley jλwaeða beaðara ēdrl Ɂλpeða idji warrarāda Ɂai carea. ⁶ Bārāra Ācōrē warrarā bēra idji Warra Jaureda diabuesia bārā soðe Ɂamārēā. Idji Jaure dadjirā soðe Ɂλba Ācōrēa “jMñ Zeza!” abaria cawaðamārēā dadjirāra Ācōrē warrarāda. ⁷ Mañ bēra idira bārāra nezocarāēā, ātebλrl Ācōrē warrarāa. Ācōrē warrarā bēra idji warrarā itea eroɁλda edaðia.*

Pauloba djabarā carea bio crīcha beða

⁸ Naēna bārāba Ācōrē adua panasidaðe wārāē ācōrēda ēpē panasidaa ādji nezoca quīrāca. ⁹ Baribλrl idira bārāba Ācōrēra cawa panla. Jipa jaraibλrl, Ācōrēba bārāra cawa Ɂla. Mañda ʒcārē cārēā crīcha lɁlaē beða wayacusa ēpē panl nezoca quīrāca? Mañba bārāra care-baca. ¹⁰ Bārāba quīrātanoa ewarida, jeðecoda, poa siða wagabadaa Ācōrēba bia unumārēā. ¹¹ Mañ bēra mña crīcha Ɂla mñdji quīrīābe bārāa jaradiasida.

¹² Djabarā, bārā judiorāē quīrāca Ɂai carea mñra Ācōrēba Moisea diaða leyðebemada ēdrlsia. Mañ bēra mña bārāa beða djuburiaya mñ quīrāca mañ leyðe Ɂearā-namārēā. Naēna bārāba mñra bié oðāē basía. ¹³ Bārāba cawa panla mña bārāma beða bia Critoðebemada naārā jaradiaside cacua bié Ɂl bēra bārā druade jaradia Ɂesida. ¹⁴ Cacua bié Ɂlmīna bārāba mñra igaradaē basía idjaba jλretadaē basía.† Ātebλrl bia edasidaa Ācōrē nezoca bajānebema edabλda quīrāca, Jesucrito edabλda quīrāca. ¹⁵ ʒSāwāsi bārā Ɂλsriða naēna eroðeaðara? Mña wārāda

* 4:7 Edaðia. Griego beðeade λclrl cartade Ɂl Ɂla: “Critoðeba edaðia.” † 4:14 λclrlba crīchabadaa Paulo cacua bié Ɂaðaba Galaciaðebemarāra bia mīgabisida.

jaraya bārāba poya opeḏadabara ara bādji daura nuēta-casidaa m̄la diadi carea. ¹⁶ M̄la wārā bedeadeba quēā ḅa bērā ḡm̄ra bārā ume dji quīrūca?

¹⁷ Bārā tāēna āi jaradia ḅeaba ne jūma o panla bārāba ādji bedeara ijānamārēā. Baribɾɾɾ ādjia jaradia panlba bārāra carebaca. Bārāra dai umebemada āi ede quīrīā panla ādjidɾɾ soḏeba ēpēnamārēā. ¹⁸ Wārāda bia ḅla ewariza crīcha biada soḏeba ēpē pananida. Baribɾɾɾ māwā ēpēniē panla aḅabe m̄l bārā ume ḅḏeɾɾɾɾ. Āte-ɾɾɾɾ m̄l neēne biḏa ewariza soḏeba ēpē pananida panla. ¹⁹ Djabarā m̄l warrarāca ḅea, m̄ra wayacusa bārā carea bia mīga ḅla wērā warra pua nūmɾ quīrāca. M̄ra māwā bia mīga ḅaya aḅa bārā Crito quīrāca paneɾɾadaa. ²⁰ ḡM̄da ara nawena bārā ume ḅadabara cawacasia sāvā bārā ume bedeaida ḅḏa! M̄la wārāda adua ḅla bārānebe-mada sāvā crīchaida.

Saraḏeba idjaba Agaraḏeba Pauloba cawabida

²¹ Ācōrēba Moisea diada leyde ḅa quīrīā ḅeaba m̄la jaradadua: ḡĀcōrē leyde ḅɿ ḅɾa adua panlca? ²² Nāvā ḅɿ ḅla: Abrahaḷba warrada umé eroḅasia. Aḅa nezocawērā Agaraḅa tosia.‡ Dewarabemara idji quima Saraba tosia.§ Sarara nezocawērāē basía. ²³ Nezoca wērāba warrara tosia Abrahaḷba naḷ djaradeba māwā quīrīāna bērā. Baribɾɾɾ dji quimaba toḏara Ācōrēba diai jarada basía.

²⁴ Maḷgɾba crīcha dromada dia ḅla. Ācōrēba bedea ḅḏada umé panla. Maḷ bedea ḅḏa umé panlra Sara idjaba Agara quīrāca panla. Ācōrēba bedea ḅḏara aḅa Sinai eyaḏe diasía. Maḷ bedea ḅḏara nezocawērā Agara quīrāca ḅla, maḷ bedea ḅḏa ēpē ḅeara nezoca quīrāca panl bērā. ²⁵ Sinai eya Arabia druade ḅɾa Agara quīrāca ḅla maḷ eyaḏe diada leyde ḅeara nezoca quīrāca panl

‡ 4:22 *Genesis* 16:1-16. § 4:22 *Genesis* 21:1-3.

bērã. Idjaba Jerusaleñ nañ ějũãne ðara Agara quĩrãca ðla mañ puruðebemarãra nezoca quĩrãca panl bērã. Nezoca quĩrãca panla Ācõrēba Moisea diada leyde panl bērã. ²⁶ Baribara bajãnebema Jerusaleñra Sara quĩrãca ðla mañ puruðebemarãra nezoca quĩrãca panlé bērã. Mãwã panla Ācõrēba Moisea diada leyde panlé bērã. Dadjirãra mamabema bērã Sara warrarãca panla. ²⁷ Ācõrē Bedeade nãwã ðl ðla:

Wērã warra tocara, ðasriadaua. Warra pua unucara, bio ðasriadaua.

Wērã umaquĩrãba igaradaba warrarãda auðuara erobaya wērã quima bara ðl cãyãbara.*

²⁸ Djabarã, dadjirãra Isa quĩrãca panla. Isara tosiada Ācõrēba Abrahañla mãwã jaraða bērã. Ara mañ quĩrãca dadjirãra Ācõrē warrarãda panesiada idjia mãwã jaraða bērã. ²⁹ Abrahañ ewaride Ismael, baridua warra quĩrãca toðaba Isa, Ācõrē Jaure lðlaðeba toðara bié obadjia. Ara mañ quĩrãca iei biða Ācõrēba Moisea diada leyde ðeaba Crito ĩjã ðeara bié obadaa. ³⁰ Baribara Ācõrē Bedeade nãwã ðl ðla: “Nezoca wērãra, idji warra siða ãyã jare-tadua. Nezoca wērã warraba nezocaé wērã warra ume dji zezaba erobara poya edaéa.”†

³¹ Mañ bērã djabarã, dadjirãra nezocawērã warrarã quĩrãca panléa. Ātebara nezocaé warrarã quĩrãca panla.

5

Critoba dadjirã ědra ðlaða

¹ Critoba dadjirãra ědra ðasia mañ ědra ðlaðade nĩbaðamãrã. Mañgara bio ĩjã pananadua. Wayacusa nezoca quĩrãca ðearãnadua. ² ĩŨrĩnadua! Mãra Paulo.

* 4:27 Isaías 54:1. † 4:30 Genesi 21:10.

M̄la naḷgḷda bārāa jaraya: Ācōrē quīrāpita jipa beadi carea bārā cacuada wēāgoḷida panḷda crīcha panḷbḷḷ, Critoba bārā carea oḷaba carebaéa. ³ Wayacusa m̄la jaraya: baridua umaquīrāba idji cacuada wēāgobibḷḷ, Ācōrēba Moisea diada leyra jūma ijā o ḷaida ḷla. ⁴ Maḷ ley ijā o panḷneba Ācōrē quīrāpita jipa beadida crīcha beara Crito jīga wāsidaa. Idji biadeba jipa ḷeḷara ādjirāba igarasidaa. ⁵ Baribḷḷ dadjirāba Critoda ijā panḷ bērā Ācōrē Jaureḷeba wārāda cawa panḷa Ācōrēba dadjirāra jipa unuida. ⁶ Cacua wēāgo ḷeḷeba dadjira Jesucrito ume ābaa ḷacaa idjaba cacua wēāgoé ḷeḷeba idji ume ābaa ḷacaa. Ātebḷḷ idji ijā ḷeḷeba idji ume ābaa ḷla. Māwā ijā ḷba djārāra quīrā ḷla.

⁷ Bārāba wārā beḷeara bia ēpē panasidaa. ¿Caiba mīā sēsi bārāba maḷ beḷeara igaradamārēā? ⁸ Ādjia jaradia panḷra Bārā Trḷnaneba zeé ḷla. ⁹ Quīrānebadadua: harina ēsābibari maārī ḷba harinara jūma ēsābibaria. Ara maḷ quīrāca maārī āi jaradia ḷba aḷeḷa jūma āi crīchabibaria. ¹⁰ Māwāmīna dadjirā Boro Jesucritoḷeba m̄la cawa ḷla bārāba m̄la jara ḷ awara crīchaḷeḷa. Baribḷḷ bariduaba bārāda māwā mīā sēibḷḷ Ācōrēba cawa oya. ¹¹ Djabarā, Ācōrē quīrāpita jipa beadi carea cacua wēāgoḷida panḷda m̄la waéi jaradia ḷbara, dji māwā jaradia beaba m̄ra bié oḷi carea ēpēnaé bacasia. M̄la māwā jaradia ḷbara ādjirāba Jesu crude beuḷadebema mada bié crīchaḷeḷa bacasia. ¹² M̄lmaarā biara ḷacasia bārā māwā mīā sē beaba ādji umaquīrā cacuara aḷeḷa jūma tḷtadida.

¹³ Djabarā, Ācōrēba bārāra trḷsia idjia ēdrḷ ḷeḷeḷe nībadamārēā. Baribḷḷ ēdrḷpeḷeḷa bērā crīcharānadia bādji cacuaba quīrā ḷ quīrāca oḷida panḷda. Ātebḷḷ wārā quīrāneba dji carebadadua. ¹⁴ Ācōrēba Moisea diaḷa

leyra nañ beċea aḃalḃa jūma jara ḃla: “Djārāra quiĩrĩādua ara ḃldji quiĩrĩā ḃl quiĩrāca.”* ¹⁵ Quiĩrācuĩta beaċadua. Ijara duananĩḃlḃl, djō duananĩḃlḃl, ara bāduḃa jūma ārĩnia.†

Ācōrē Jaureċeba nĩḃaċadua

¹⁶ Mañ carea mĩa jaraya: Ācōrē Jaureċeba nĩḃaċadua. Māwāḃlḃl bārā cacuaba cadjirua o quiĩrĩā ḃlra oċaċā. ¹⁷ Nañ djaraba cadjirua o quiĩrĩā ḃlra Ācōrē Jaureba quiĩrĩāca. Idjaba Ācōrē Jaureba obi quiĩrĩā ḃlra nañ djaraba quiĩrĩāca. Ādjira ābaa bia pananaca bērā bārāḃa o quiĩrĩā panlra roya oċaċā. ¹⁸ Barĩḃlḃl Ācōrē Jaureba bārāċa eronĩḃlḃl, Ācōrēba Moisea diāċa leyċe panlā.

¹⁹ Nañ cacuaba cadjirua obarira ebuċa ḃla. Mañra nañgla: daunemabadara, auċua nĩḃabadara, baridua ume auċua o quiĩrĩābadara, ²⁰ jlwaba oċa ācōrēa iwĩdĩbadara, jāĩbanaba obadara, djārā quiĩrāmbadara, ijarabadara, djārāne awuabadara, maārĩā carea quiĩrūbadara, ara ādji bia ḃaidlḃl jrlḃbadara, caĩcayabadara, Ācōrē beċea quiĩrā awara jaradia panlneba awara wābadara, ²¹ djārāba eroḃl carea bié crĩchabadara, mĩā beabadara, beu nĩḃabadara, ḃlsrĩċa ewari o panlne jūmawāyā cadjirua obadara, idjaba ne jūma cadjirua mañ quiĩrāca ḃea sĩa.‡ Mĩa bārāa naēna jarāċa quiĩrāca wayacusa jaraya: mañ cadjirua o ḃeara Ācōrē puruċe beaċaċā.

²²⁻²³ Barĩḃlḃl Ācōrē Jaureba nañglāda diabarĩa: djārā quiĩrĩā beaċĩċa, ḃlsrĩċaċa, necai beaċĩċa, jūma droa beaċĩċa, ēberā biāċa beaċĩċa, sobiāċa, beċea āḃa beaċĩċa,

* ^{5:14} Levitico 19:18. † ^{5:15} Griego beċeāċe mañ versĩculoda nāwā ḃl ḃla: “Bārāċa dji ca duananĩḃlḃl, idjaba dji cotaċĩca duananĩḃlḃl, ara bāduḃa jūma ārĩnia.” ‡ ^{5:21} Mĩā beabada. Griego beċeāċe Āḃlḃl cartāċe mañra neċā.

jūmarã ume aduá ðeaðida, idjaba dadji cacua jipa eroðeadi sida. Jūma maŕgŕa ni aþaŕ leyba cadjiruada acaa. ²⁴ Naŕ djaraba ne jūma cadjirua o quĩrĩã þabarira Critoðerãba crude cachi beasidaa. ²⁵ Dadjirãra Æcõrẽ Jaureðeba zocai paŕa bẽrã idjiðeba nĩbaðida paŕa. ²⁶ Djãrã cãyãbara biara ðeada crĩchadiẽ paŕa, caicaya duananiẽ paŕa, idjaba djãrãba eroþa carea biẽ crĩchadiẽ paŕa.

6

Dji carebaðadua

¹ Djabarã, djabada cawaẽne cadjiruade þaesira, bãrã dji Æcõrẽ Jaureðeba nĩnaba biaðeba carebaðida paŕa wayacusa jipa nĩbamãrẽã. Baribŕŕ quĩrãcuia ðeaðadua bãrã sida aþari quĩrãca cadjiruade ðeada amaaba. ² Bia mĩga paŕane dji carebaðadua. Mãwãbŕŕ Critoba obi þara bãrãba jūma oðia. ³ Dji dromaẽ þaba idjida dji dromada crĩcha þbŕŕ, ara idjiduþa cūrũga þa. ⁴ Djãrãba o þa acŕi cãyãbara ara dadjia o þadrŕ acŕida þa jipa o þa cawaya. Mãwã ara dadjia o þa carea þsriða þaya. ⁵ Dadjiza oðida paŕra jūma jipa oðida paŕa.

⁶ Æcõrẽ beðea cawabŕŕba dji jaradiabarĩa ne jūma bia idjia eroþaðebemada diaida þa.

⁷ Ara bãduþa cūrũgarãnadua. Ni aþalþa Æcõrẽra poya cūrũgaẽã. Quĩrãnebaðadua: ne u þaba idjia ubŕŕ quĩrãca ewaya. ⁸ Maŕ carea naŕ djaraba cadjirua o quĩrĩã þada aþalþa o þbŕŕ, Æcõrẽba maŕ eþerãra biẽ þya. Baribŕŕ Æcõrẽ Jaureba quĩrĩã þada aþalþa o þbŕŕ, Æcõrẽba maŕ eþerãra ewariza idji ume zocai þya. ⁹ Maŕ bẽrã sẽnaẽ ne biada o pananadua. Sẽnaẽbŕŕ, Æcõrẽba þaða ewariðe dadjirãba biada eðaia. ¹⁰ Maŕ carea dadjirãba poya

obladaza jūmarāda bia carebaēida paṅṅa. Biara Jesu iṅā beada māwā carebaēida paṅṅa.

Pauloba naḷ cartade jirūare ḅḅda

¹¹ Acḷadua, ara mḷdji jḷwaba letra waibḷaba naḷ cartara ḅḅḅḅḅḅ. ¹² Bārā cacua wēāgobi quīrīā beaba Crito crude beudādebemada jaradiabadaa baribḅḅ cacua wēāgobi paṅṅa judiorāba bia ununamārēā idjaba ādjia jaradia paṅṅ carea bié orānamārēā. ¹³ Baribḅḅ dji cacua wēāgopedaḷaba Ācōrēba Moisea diada leyra jūma iṅā odaca. Māwāmīna ādjirāba bārā cacuada wēāgobi quīrīā paṅṅa, bārāba māwā osidara ara ādjidebemada bia beḷeadi carea. ¹⁴ Baribḅḅ mḷra māwā ḅḷéa. Mḷnebemada ni maārī biḷa bia beḷeāa. Āteḅḅḅ ababe dadjirā Boro Jesucrito crude beudādebemada bia beḷeaya. Critora crude beuda bērā naḷ ējūānebemaba bia unubadara mḷmaarā jūma beusia. Idjaba naḷ ējūāne beamaarā mḷra beusia. ¹⁵ Ācōrēmaarā cacua wēāgo ḷaida wa cacua wēāgoé bai sida biara ḅḷéa. Idjia ēberā djiwiḷi odadrḅḅ bia unu ḅḅḅ. ¹⁶ Mḷa quīrīā ḅḅḅ jūma mḷa jara ḅḅ quīrāca iṅā beara Ācōrēba quīrā djuburia ḷaida, necai bai sida ādjirāa dia ḷaida. Maḷḅḅḅḅḅ Ācōrē ēberārā araa.*

¹⁷ Idiba ḷtaa mḷa quīrīāéa abalḅḅ mḷra mīā sēida. Jesudebema jaradia ḅḅ carea ēberārāba mḷra bié osidaa. Mḷ djara cōācuada aninada eroḅḅḅ unubi carea mḷra idjideda.

¹⁸ Djabarā, mḷa quīrīā ḅḅḅ dadjirā Boro Jesucritoba idji biaḷeba jūma bārāra careba ḷaida. Bia ḅḅḅ māwā ḷaida.

* 6:16 Maḷḅḅḅḅḅ Ācōrē ēberārā araa. Griego beḷeade ḅḅḅ ḅḅḅ: “Maḷḅḅḅḅḅ Ācōrē israelerāa.”

Ãcõrẽ Bedea

New Testament in Emberá, Northern (PM:emp:Emberá, Northern)
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

